

NÜXÍRAÜXÜ GA POPERA GA PEDRU ÜMATÜXÜ

*Pedru nüxü narümoxē gayemayaxōgütü ga to ga
nachiüñegu woonegxü*

¹ Pa Chaueneégüx, choma i Pedru nixí i pexcèx chanaxümatüxü i ñaã popera. Rü choma nixí i Ngechuchu ya Cristu choxü muxü na duňxügumaã nüxü chixuxüçèx i norü ore. Rü pexcèx chanaxümatü i pema na perü naänena to i nachiüñegügu penawoonexü i Põtuanewa rü Gárataanewa rü Capadochiaanewa rü Áchiaanewa rü Bitíniäñewa ngëxmagüxe. ² Rü pexü nixí ga nadexü ga Tanatü ya Tupana, yerü woetama yema nixí ga nuxcümaxüçhima nagu naxinüxü. Rü nanamu ga Naäe i Üünexü na pexü yamexëégüxüçèx na aixcüma napëxewa pixüñegüxüçèx rü Ngechuchu ya Cristuga na pexñüéxüçèx rü nagümaã na piyauxgüxüçèx na nataxuxüçèx i perü chixexügü. Rü chanaxwèxe i Tanatü ya Tupana poraãcü pexü narüngüxëe rü pexü nataäéxëe.

Ítananguxëe na wena tá imaxëxi

³ ¡Rü ngíxä nüxü ticuèxüügü ya Tupana ya törü Cori ya Ngechuchu ya Cristu Nanatü! Yerü yexguma Ngechuchu ya Cristuxü wena namaxëëgu, rü tüxna nanaxä ga maxü ga yexwacaxüxü, yerü poraãcü nüxü tangechaütmüügü. Rü ngëmacèx i ñuxma i

yixema rü ta ítananguxẽẽ na wena tá imaxẽxü. ⁴ Rü pema rü wüxi i ngunexëgu rü aixcüma tá penayauxgü i guxüma i ngëma mexügü i Tupana tá pexna ãxü i ñuxma daxüguxü i nañegu pexü namaã nanguxüxü. Rü ngëma tá pexna naxãxü rü tagutáma inayarüxo, rü tagutáma naxãñächi, rü tagutáma nangau. ⁵ Rü ñuxma na Tupanaãxü peyaxõguxü rü núma rü norü poramaã tá pexna nadau ñuxmatáta aixcüma penayauxgü i ngëma maxü i taguma gúxü i tá pexna naxãxü i ngëxguma naguxgu i naâne. ⁶ Rü ngëmacèx name nixí i poraäcü petaäegü, rü nüetama nixí ega woo ñuxma ñaã perü maxüwa rü paxaxächi muxüma i guxchaxëgü pexü üpetügu. ⁷ Erü ngëmaäcü nixí i pexü naxüxü ya Tupana na nüxü nacuáxüçèx rü ngoxi aixcüma peyaxõgü rü ëxna tama. Rü ngëxguma peyaxõgüamagu ega woo guxchaxëgü pexcèx ínguxgu, rü ngëma perü õ rü wüxi i uiruarü yexera nixí na namexü erü ngëma uiru rü woo namexëchi natürü düxwa nangau. Rü ngëma uiru rü üxümaã nüxü taxü na nüxü icuáxüçèx rü ngoxi aixcüma uiruxüchi yiixü. Rü ngëxumarüü ta nixí i perü õ na guxchaxëgümaã Tupana nüxü üxü na nüxü nacuáxüçèx rü ngoxi aixcüma nüxü peyaxõgü na yixcama pexü yacuëxüñxüçèx rü mexü i pechica pexna naxãxüçèx rü pemaã nataäexüçèx i ngëxguma wena núma naxüxgu ya Ngechuchu ya Cristu. ⁸⁻⁹ Pema rü Ngechuchu ya Cristuxü pengechaägü woo taguma nüxü na pedaugüxü. Rü ñuxma rü ta woo tama nüxü pedaugü, natürü nüxü peyaxõgü, rü poraäcü petaäegü. Rü ngëma perü taãëmaã rü taxuacüma nüxü pixuéga na

ñuxācü petaãëgüxüchixü, erü marü penayauxgü i perü maxü i taguma gúxü. Rü ngëmacèx nixí i nüxü peyaxõgüxü. ¹⁰ Rü nuxcümamaxüchima ga Tupanaärrü orearü uruügü, rü nüxü nixugüe ga na ñuxäcü tá Tupana pexü narüngüxéexü. Rü nümagü rü poraäcü nangúe rü naxcèx nadaugü i ngëma maxü i taguma gúxü. ¹¹ Rü nümagü ga yema orearü uruügü rü Tupanaärrü poperawa nangúe na nüxü nacuèxgüxücèx na ñuxäcü tá na yïixü rü ñuxguacü tá na nangóxü ga guma Maxëxëëruü ga Cristu. Rü Cristuäe i Üünexü ga yema orearü uruügüwa yexmaxü, rü nüxü nüxü nacuèxée ga na Cristu rü tá ngúxü yangexü rü tá nayuxü rü yixcama rü wena tá na namaxüxü rü ñuxuchi daxüguxü i naänewa tá na naxüxü na guxüärü äëxgacü yïixücèx. ¹² Natürü Tupana rü yema nuxcümaügüxü ga orearü uruügüxü nüxü nacuèxée na tâutáma nümagü nüxü nadaugüxü ga guma Maxëxëëruü ga naxcèx nadaugüçü, natürü pema tá yïixü na nüxü pedaugüxü. Rü dücax, Pa Chaueneëgüx, gumatama Maxëxëëruüchiga nixí ga perü orearü uruügü pemaä nüxü ixugügüxü ga yexguma Tupanaäe i Üünexü ga daxüwa ne muxü yadexagüxéëgu. Rü guxüma i ngëma ore i yima Maxëxëëruüchiga, rü woo Tupanaärrü orearü ngeruügü i daxücüñax rü nüxü nangúchaügü na yexeraäcü nüxü nacuèxgüxü.

*Tupana rü taxcèx naca na napëxewa
naxüünexücèx i törü maxü*

¹³ Rü ñuxma na Cristuarü duüxügü pixígüxü, rü penaxwèxe na pexuäëgüxü rü ípememarexü na penaxüxü i norü ngúchaü. Rü name nixí i aixcüma

meā ípenanguxēē i guxūma i ngēma mexügü i Tupana tá pexna ãxü i ngēxuma Ngechuchu ya Cristu núma ūxgu. ¹⁴ Rü ñuxma na Tupanaxäcügü pixigüxü, rü penaxwèxe na aixcüma naga pexñüexü. Rü tama name i nagu pexī ga yema nuxcümaăxü ga perü ngúchaă ga ūpa nagu pexixü ga yexguma tauta Tupanaxü pecuèxgu. ¹⁵ Natürü penaxwèxe i aixcüma meā pemaxē na Tupanapéxewa naxüünexüçèx i perü maxü. Erü núma ya Tupana ya pexü decü, rü naxüüne. ¹⁶ Rü norü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Chanaxwèxe i chauxxrüü pixüüne, erü choma rü chaxüüne”,

ñanagürü. ¹⁷ Rü pema na “Pa Tonatüx” ñapegüxü nüxü ya Tupana, rü ñuxma na ñoma i naännewa pemaxëxü rü name nixí i guxüguma nüxü pemuüe. Erü núma rü aixcümaxüchi nanangugü i wüxicigü i duüßügürü maxü na ñuxäcü yüixü. Rü tuxü napoxcu ya guxäma ya texé ya chixexü ügüxe, rü nüetama nixí ega woo texé tixígu, erü napéxewa rü nawüxicumare i guxüma i duüßügü.

¹⁸⁻¹⁹ Rü Tupana rü marü pexü ínanguxüxéē nawaga yema nuxcümaăxü ga perü maxü ga taxuwama mexü ga perü oxigüxüñtawa peyaxuxü. Rü yema na nawa pexü ínanguxüxéēxüçèx rü pexna naxäaxüçèx i maxü i ngexwacaxüxü, rü poraäcü nüxü naxätanü. Yerü tama uiru rü ēxna diéru i ngauxwèxexümaä nanaxütanü, natürü Cristugü ya mexëchicümaä nixí ga naxütanüäxü. Yerü núma ga Cristu rü ñoma wüxi i carneru i taxuwama nañuxraüxü i Tupanacèx imáxürüü pexcèx nayu na pexü naxütanüxüçèx. ²⁰ Rü núma ga Tupana rü woetama nuxcümaxüchima tauta naäne ixügugu,

rü marü Cristuxű naxuneta na pexcèx nayuxűcèx. Natürü ñomaňcüü nixí ga nangóxű ga guma Cristu na pexű nangűxéêxűcèx. [21](#) Rü ñuxma rü Cristugagu nixí i nüxű peyaxõgütű ya Tupana ga yuwa Cristuxű írüdaxéêcü rü daxűwa nagacü. Rü ngëmacèx nixí i ñuxma i Tupanaäxű peyaxõgütű rü ípenanguxéêgütű na daxűwa pexű nagagütűcèx. [22](#) Rü ñuxma na naga pexñüêxű i Tupanaärü ore i aixcüma ixixű rü pexű natauxcha na pegü pengechaügütű erü Tupana rü marü pexű inayanaxoxeë i perü chixexügü. Rü ngëmacèx penaxwèxe i aixcüma guxű i perü ngúchaümaä pegü pengechaügü. [23](#) Rü ñuxma i pema rü marü penayauxgütű i ngexwacaxűxű i perü maxű. Rü ngëmacèx ñoma ngexwacèx pebuexürüü pixigü. Natürü ngëma maxű rü tama penatü rü pee ya yuewèxéxewa nixí i penayaxuxű. Natürü Tupanaärü ore i maxűxű i taguma iyarüxoxtuwa nixí i penayaxuxű. [24](#) Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Guxűma i duňxügü rü ñoma wüxi i natüanerüümare nixí. Rü guxűma i norü mexű, rü wüxi i nanetüchacurüümare nixí. Rü ngëma natüane rü nayu, rü nachacu rü narüngu. Rü ngëxgumarüü ta nixí i duňxügü na tama nataixű i norü maxű i ñoma i naânewa. [25](#) Natürü törü Coriarü ore rü taguma inayarüxo”,

ñanagürü i Tupanaärü orewa. Rü ngëma Tupanaärü ore i mexű nixí ga pemaä nüxű yaxugütű.

2

¹ Rü ngēmacèx name nixī i nüxü perüxoë i guxüma i chixexügü, rü ngēma na pidoratèègxüxü, rü ngēma na togüpêxewa meä na pemaxënetaxü rü ngēma na pixäñxächiwèxegüxü, rü ngēma na pexoregütèègxüxü. ²⁻³ Rü ngēxguma chi aixcüma nüxü picuèxächitanügu na ñuxäcü namecümaxüchixü ya törü Cori, rü ñoma wüxi i ðoxhana i ngexwacèx buxü i naëgünenixü nüxü ngúchaüxürrü penaxwèxe i poraäcü pexü nangúchaü i norü ore na ngëmawa peporaexüçèx rü meä peyaexüçèx i perü ðwa na ngëmaäcü guxüwama namexüçèx i perü maxü i taguma gúxü.

Cristu nixī ya nuta ya maxüçü

⁴ Rü ñuxma rü name nixī i törü Corina pengaicamagü. Erü nüma ya törü Cori nixī ya yima nuta ya maxüçü ya Tupana nayaxucü na namaä inaxügüäxüçèx ya napata. Rü woo duüxügü nüxü oexü, natürü yima nixī ya Tupana nayaxucü erü naxcèx rü namexëchi. ⁵ Rü ngëxgumarüü ta i pemax, rü Tupana pexü nade na napataarü nutagü ya maxëcü pixígüxüçèx. Rü pema nixī i Tupanaärü ngüxëëruügü i üünexü i Ngechuchu ya Cristuégagu Tupanana ämare pexägxü. Rü ngëma ämare i nüxna pexägxü i namaä nataäëxü rü ngema nixī i perü maxü i mexü i napëxewa. ⁶ Rü Tupana rü norü ore i ümatüxüwa rü Cristuchigaxü nixu rü ñanagürü:

“Ñuxma na ichanaxügüxü ya chopata, rü yima nuta ya nüxira chayaxüçuchicü, rü yima nixī ya nuta ya mexëchicü ya chomatama chanayaxucü na chopata

namaã ichaxügütçex. Rü yima nuta rü chaunechiga nixí. Rü yíxema nüxü yaxõxë, rü aixcüma tá tanayaxu i ngëma maxü i taguma gúxü i tümamaã ichaxunetaxü”, ñanagürü. ⁷ Rü pema na nüxü peyaxõgütçü, rü Cristu rü pexcèx rü guxüwama name rü naporaxuchi. Natürü ngëma tama yaxõgütçex, rü taxuwama name. Rü ngëmacèx ya Tupana rü norü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Yima nuta ya ïpataarü üruügü nüxü ocü, rü chauxcèx rü gucü ya nutaarü yexera namexëchi. Rü ngëmacèx yimaetüwa nixí ichanaxügütçü ya chopata”,

ñanagürü. ⁸ Rü Tupanaärü ore rü ñanagürü ta:

“Guxüma i ngëma tama yaxõgütçü rü tama irüxinüéchaüxü rü yima nutagu tá nayarüpucutügü”,

ñanagürü. Rü ngëmaacü i guxüma i ngëma tama yaxõgütçü rü tá chixexügu nayı erü tama Tupanaga naxinüéchaü rü tama Cristuaxü nayaxõguchaü. Rü ngëmacèx Tupana tá nanapoxcue yema nüma nüxü yaxuxürü.

⁹ Natürü pema nixí i duüxügü i törü aëxgacü ya Tupana pexü dexü na norü ngüxééruügü pixigütçex. Rü pema nixí i duüxügü i napëxewa ixüünexü erü nümatama ya Tupana rü norü duüxügütçü pexü nixigütçü na nüxü pixuxütcèx i norü ore i aixcüma mexëchixü. Rü nümatama ya Tupana nixí ga chixexüwa pexü ínanguxüxéexü na norü ngóonexü i mexëchixügu pechocuxütcèx. ¹⁰ Rü üpa ga pema rü tama Tupanaärü duüxügü pixigü, natürü i ñüxma rü aixcüma norü duüxügü pixigü. Rü üpa rü

taxúeax̄ma pengecha ūtümǖgü, natürü i ñuxma rü Tupanaãx̄ pengecha ūtümǖgü.

Ñuxma na Tupanaãrü duõxügü pixigüxü, rü name nixi i meã naxcèx pemaxé

¹¹ Pa Chaueneégü ya Pexü Changecha ūgxex, rü ñuxma na Tupanaãrü duõxügü pixigüxü, rü tama ñoma i naãnecüãx pixigü. Rü ngëmacèx pexü chacèèxü na nüxü perüxoexÜcèx i guxüma i ngëma ngúcha ūgü i chixexü i ñoma i naãnecüãx nagu ïxü. Erü ngëma ngúcha ūgü i chixexü rü taãèxü chixexügu nanguxëéchaü. ¹² Rü name nixi i meã pemaxé napéxewa i ngëma duõxügü i tama Tupanaxü cuèxgüxü. Rü ngëxguma woo poraãcü chixri pechiga yadexagügu i nümagü, rü tá nüxü nadaugü na ñuxacü mexü pexügüxü, rü tá Tupanaxü nicuèxügü i ngëxguma Cristu wena núma ûxgu. ¹³ Rü name nixi na törü Cori ya Ngechuchugagu tûmaga pexinüéxü ya guxâma ya yíxema perü aëxgacügü ixigüxe. Rü ngëmaãcü name nixi i meã naga pexinüé ya aëxgacü ya tacü ya Dumawa ngëxmacü, erü núma nixi i guxü i togü i aëxgacügüétuwa nangëxmaxü. ¹⁴ Rü ngëxgumarüü ta name nixi i naga pexinüé i ngëma togü i aëxgacügü i petanüwa namugüxü ya yima aëxgacü ya tacü na napoxcueãxÜcèx i ngëma chixexü ügüxü rü namaã nataãëgüxÜcèx i ngëma mexü ügüxü. ¹⁵ Erü Tupana nanaxwèxe na mexü pexügüxü na ngëmaãcü ipeyanangeèxgüxëéxÜcèx i ngëma duõxügü i tama Tupanaãrü orexü cuáxcha ūgüxü rü chixri ngëma orechiga idexagüxü. ¹⁶ Rü ñuxma na Cristu pexü ínguxûxëéxü, rü name nixi i

duǔxügü i aixcüma ínguxüxürrüňācü meā pemaxē. Natürü ñuxma na ípenguxüxü rü tama name na ngēmamaä pegü ípepoxüxü na tacü rü chixexü pexügxüçèx. Erü ñuxma na Tupanaärü duǔxügü pixigüxü, rü name nixi i norü ngúchaňxícatama pexügü. ¹⁷ Rü name nixi i meā penayauxgü i guxüma i duǔxügü. ¡Rü nüxü pengechaü i taeneëgü i yaxögüxü! ¡Rü nüxü pemuüe ya Tupana! ¡Rü naga pexinüe ya äexgacü ya tacü ya Dumacüňax!

Tanaxwèxe i Cristuriüü yaxna namaä taxinüe i ngëxguma ngúxü ingegügu

¹⁸ Pa Duǔxügü i Coriňxügxü, ¡rü nüxü pengechaügü rü naga pexinüe i perü corigü! Rü tama name i ngëma perü corigü i pemaä mecumaxüxüxícatama pengechaügü, natürü name nixi i nüxü pengechaügü ta i ngëma perü corigü i chixecümaxü. ¹⁹ Erü Tupana rü pemaä nataäe ega nüxü na pengechaügüxüçèx yaxna namaä pexinüegu i ngëxguma texé natüçèxmamare chixexü pemaä üxgu rü ngúxü pexü tingexëegu. ²⁰ Natürü ¿tacüwa pexü namexü ega yaxna namaä pexinüegu i ngëxguma wüxi i perü chixexüçèx pepoxcuegu? Natürü ngëxguma tacü rü mexü i pexüxügagu ngúxü pingegügu rü yaxna namaä pexinüegu, rü ngëma waxi nixi i Tupanapëxewa mexü. ²¹ Rü ngëma na mexü pexüxügagu ngúxü pingegüxüçèx nixi i Tupana pexü dexü. Yerü ga Cristu rü ta pexcèx ngúxü ninge. Rü yemaäcü pexü nüxü nadauxëe na ñuxäcü nüma nanaxwèxexü na naxrüü yaxna namaä pexinüexü i ngëma ngúxü. ²² Nüma ga Cristu rü taguma pecadu naxü, rü

taguma texéxü nawomüxëe. ²³ Rü yexguma duňxügü chixexü namaã ixugüegu, rü nüma rü taxuüma ga chixexümaã nanangäxü. Rü yexguma ngúxü nüxü yangexëegügu, rü nüma rü tama ūacü rü chixexümaã nanaxäüxüne. Natürü Tupanamaã nüxü nixu na nüma namaã namexëeäxüçèx ga yema duňxügü ga chixri namaã chopetüxü. Yerü nüxü nacuèx rü Tupana rü aixcüma meã nanangugü i guxüma i duňxügüarü maxü. ²⁴ Rü nümatama ga Cristu rü nügxünegu nayange ga törü pecadugü ga yexguma curuchagu nayuxgu. Rü yemaäcü nanaxü na nüxü rüxoexüçèx i törü chixexü na naxcèxicatama imaxëxüçèx. Nüma rü pexcèx nanapix na yemaäcü pexü nameëxëeëxüçèx. ²⁵ Rü pema ga ūpa rü ñoma carnerugü i nu ne naximarexürü pixigü. Natürü i ñuxma rü marü Cristucèx pewoegu. Rü nüma nixi i perü dauruü yïxü, rü nüma nixi i pexna nadauxü.

3

Ñuxäcü Tupana nanaxwèxe na namaxëxü ingëma ixämaxü rü ixätexü

¹⁻² Rü pemax, Pa Ngexügüp, rü name nixi i petega pexñüe na ngëma pete i tama yaxõxü nüxü dauxüçèx i perü maxü i mexü i Tupanapéxewa rü duňxügüpéxewa rü ngëmacèx na yaxõõxüçèx woo taxuüma i Tupanaärü orexü namaã pixugu. ³ Rü ngëma na aixcüma pimexüçèx, rü tama name i nagu perüxñüe na ñuxäcü pegü pemexëëyaexüchixü, rü ëxna uirunaxcèx i ngëxäëruümaã pengëxäëgüxü, rü ëxna tatanüxüchixü i naxchirugu na

picuxgüxü. ⁴ Natürü name nixī i perü maxüwa pegü pimexëegü rü guxüma i duňxügümää pimecümagü rü taguma texémaä penuaëgü, erü ngëma nixī i perü mexü i taguma iyarüroxü i aixcüma mexü i Tupanapëxewa. ⁵ Rü yemaäcü norü maxü i mexümaä nixī ga nügü yangëxäegüxü ga yema nuxcümaügüxü ga ngexügü ga Tupanapëxewa ixüünexü. Rü nümagü rü Tupanaäxü nayaxögü rü natega naxñüe. ⁶ Rü yemaäcü ta iyixī ga Chara ga ngîte ga Abráüga na naxñüxü, rü ngîrü corimaä naxuaxü. Rü pemagü rü tá ta ngîrüü pixigü ega mexü pexügü. Rü ñuxüchi taxucëxtáma tüxcüü petecëx pemuüe. ⁷ Rü ngëxgumarüü ta i pemax, Pa Yatügxü, rü name nixī i meä pemèxü pengechaügü rü aixcüma yaxna ngîmaä pexñüe, erü ngîma rü irüturamaä. Rü name nixī i ngîmaä petaäegü erü Tupana rü pexna naxäaxürüü ngîxna nanaxä i ngëma maxü i taguma gúxü. Rü name nixī i ngëmaäcü meä ngîmaä pemaxë na Tupana nüxü ñnüxüçëx i perü yumüxëgü.

Yíxema mexü ügüxe ya ngúxü ingegüxechiga

⁸ Rü ngëmaäcü chanaxwëxe i guxäma i pema rü pegüxü pengechaütmüügü rü wüxigu perüxñüe, rü aixcüma nüxü pengechaügü i guxüma i taeneëgü i yaxögxü. Rü chanaxwëxe i aixcüma pemecümagü rü guxämaä pegü pewüxiguxëe.

⁹ Rü ngëxguma texé chixexü pemaä üxgu, rü tama name i pema rü ta chixexü tümamaä pexü. Rü ngëxguma texé pemaä guxchigagu, rü tama name i pema rü ta tümamaä peguxchiga. Natürü narümemaä nixī i mexü i oremaä tükü pengäxüga

rü tüxü perüngüxëe, erü Tupana pexü nadei na pexü nangüxëexüçèx. ¹⁰ Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Ngëxguma texé taäeäcüma maxchaügu, rü name nixi i nüxna tadau ya tümaärü conü na tama chixexü i oremaä yadeaxüçèx. Rü ngëxgumarüü ta name nixi i nüxna tadau i tümaäx na tama doraxü yaxuxüçèx. ¹¹ Rü name nixi i nüxna tayaxü i guxüma i chixexügü, rü mexü taxü. Rü ngëxgumarüü ta name nixi i guxüguma naxcèx tadau na togümaä tataäexü. ¹² Erü törü Cori rü tüxna nadau ya yíxema aixcüma ímexë, rü nüxü naxinü i tümaärü yumüxë. Natürü tümamaä nanu ya yíxema chixexü ügüxe”,

ñanagürü i ngëma Tupanaärü ore. ¹³ ¿Rü texé tá chixexü pemaä üxü ega pema rü aixcüma guxüguma mexü pexügü? ¹⁴ Natürü ngëxguma chi ngëma mexü na pexügüxüçèx ngúxü pingegügu, rü name nixi i petaäegü. ¡Rü taxucèxma texéxü pemuüe, rü taxucèxma tacüçèx pexoegaäegü! ¹⁵ Rü name nixi i perü Corixü peyaxixëe ya Cristu rü aixcüma naga pexinüe, rü guxüguma ípememare na meä penangäxüçèx i guxüma i duüxügü i pexna çaxü na tüxcüü Cristuaxü peyaxögxüü. ¹⁶ Natürü name nixi i nüxü pengechaüäcüma penangäxü rü tama pegügu perüxinüäcüma na norü yexera pixigüxü. Rü name nixi i meä pemaxë na taxucèxma pexoegaäexüçèx. Rü ngëxguma ngëmaäcü pemaxëgu rü tá naxaneë i ngëma duüxügü i chixri pechiga idexagüxü na ñuxäcü Cristucèx

pemaxēxű. ¹⁷ Yixema rü ngúxű tingegü ega chixexű ixügügu. Natürü narümemaẽ nixĩ na mexű ixügxüçèx ngúxű na ingegüxű, ega ngēmaācü Tupana naxwèxegu. ¹⁸ Yerü nümatama ga Cristu rü ngúxű ninge, rü wüxicanatama guxãärü pecaducèx nayu. Rü woo na meçü yiixű rü taxcèx nayu i yixema i chixexű i duňxügü ixígüxű. Rü yemaācü nanaxü na Tupanaxütawa tükű nagagüxüçèx. Rü woo nayu ga naxüne, natürü ga naäe rü tama nayu. ¹⁹ Rü yexguma naxüne yuxgu rü naäe rü natanüwa naxü ga yema naäegü ga Tupana poxcuexű, rü orexű namaã nayarüxu. ²⁰ Rü yema naäegü ga yexma poxcuexű, rü yema nixĩ ga naäegü ga yema duňxügü ga Noe maxügu tama ixinüéchaňxű woo Tupana yaxna namaã naxinü ga yexguma Noe naxüyane ga guma wapuru. Rü 8 ga duňxügüxicatama nixĩ ga guma wapurugu ichoňxű, rü yema nixĩ ga guma mucü ga taxüchicüarü dexáétüwa maxexű. ²¹ Rü yema dexá rü wüxi ga cuèxruň nixĩ. Erü ngēxguma dexáwa íibaiegu, rü duňxügüxű nüxű tacuèxéê na Ngechuchu ya Cristu wena maxňxügagu yiixű i tükű nangēxmaxű i maxű i taguma gúxű. Rü tama taxüneärü dütötüwa na imexüçèx nixĩ i íibaiexű, natürü ítabaie yerü marü Tupanana naxcèx taca na tükű iyanaxoxééňxüçèx ga törü pecadugü na aixcüma napěxewa imexüçèx rü aixcüma mexügu rüxinüéxüçèx. ²² Rü nüma ga Ngechuchu ya Cristu, rü daxüguxű i naännewa naxü, rü ñuxma rü Tupanaärü tügüneçüwawa nangēxma. Rü ñuxma rü naměxwa nangēxmagü i guxüma i Tupanaärü orearü ngeruňgü i daxüçüňax rü guxüma i ãëxgacügü i daxüçüňax.

4

*Tanaxwèxe i ngëma cuèx i Tupana tüxna ãxümaã
nüxü tarüngüxëe i taeneëgù*

¹⁻² Rü ngëmacèx name nixí na ípememarexü na ngúxü pingegüxü yexgumarüü ga Cristu na ngúxü yangexü. Erü yíxema ngúxü ingexe rü marü nüxü tarüxo i tümaärü pecadu na guxüguma meã Tupana naxwèxexüäcüma tamaxüxüçèx, rü tama i tümaxüne naxwèxexüäcüma na tamaxüxüçèx.

³ Üpa ga pemax, rü mucüma ga taunecü penaxüecha i ngëma chixexü i ñuxma i ngëma duüxügü i tama Tupanaxü cuèxgüxü ügxü. Rü yexguma ga pema rü pecadu pexügüäcüma pemaxé, rü penaxü ga pexeneärü ngúchaü, rü pengäxé, rü peta ga nawa pexäügatanüxü pexügü, rü tacü i nguchièxgüxü poraäcü pixaxcugü, rü tupananetachicünèxägüxü picuèxüügü i woo Tupana na pexna nachuxuxü i ngëma. ⁴ Rü yema duüxügü ga namaã pexämüçügüxü ga yexguma chixri pemaxégu, rü ñuxma rü poraäcü nagu narüxinüe na tacüçèx tama natanügu pexägüxü rü tama nawe perüxixü i ngëxguma norü chixexü naxügugu. Rü ngëmacèx nixí i ñuxma i chixri pechiga yadexagüxü. ⁵ Natürü nümagü rü tá ta Cristupëxewa nangugü na namaã nüxü yaxugüxüçèx na ñuxäcü namaxëxü. Rü nüma ya Cristu rü ínamemare na nüxna yacachigüxüçèx i guxüma i duüxügü i maxëxü rü yuevä. ⁶ Rü ngëmacèx ya Tupana rü naxüpa na nayuexü i duüxügü rü marü nüxna nanaxuaxü i maxü i taguma gúxü. Erü nanaxwèxe na naxrüü guxüguma mexüwa namaxëeñchaxü ega woo

ñoma i nañnewa nayuegu i naxñnegü. ⁷ Rü marü ningaica na nagúxü i ñoma i naña rü guxüma i tacü i nawa ngéxmaxü. Rü ngémacex name nixí na ípexuãëxü rü meä peäe ta ipexüguxü rü guxüguma peyumüxëgxü. ⁸ Rü guxüärü yexera i ngëma pexü chanaxwèxexü nixí na aixcüma pegü pengechaëgxü i wüxicigü. Erü ngëxguma aixcüma yigü ingechaëgügu rü ngëmaäcü inayarüxo i muxüma i pecadugü. ⁹ ;Rü meä pegü peyauxgü i wüxicigü i pechiüwa! Rü tama name i tümamaä penuäeäcüma tüxü peyaxu. ¹⁰ Rü wüxicigü i pemax, rü Tupana pexna nanaxä i perü cuëx. Rü ngëma perü cuëxmaä rü name nixí i wüxicigü pegü perüngüxëëgü, na aixcüma Tupanaärü ngüxëëruü i mexü na pixigüxüçex rü meä namaä pepuracüexüçex i guxüma i ngëma cuëx i Tupana pexna ãxü. ¹¹ Rü ngëxguma texé nüxü ixuxgu i ore, rü name nixí i aixcüma Tupanaärü orexü tixu. Rü ngëxguma texé togüxü rüngüxëëgu, rü name nixí i Tupana tüxna ãxü i poramaä tanaxü. Rü guxüma i ngëma pexüxü rü name nixí i meäma penaxü na ngëmaäcü Ngechuchu ya Cristugagu Tupanaxü picuëxüügxüçex. Erü nüma ya Tupana rü guxüguma namexëchi rü naporaxüchi. Rü ngëmaäcü yií.

Ngëxguma Cristuaxü yaxðxgu rü ngúxü tinge

¹² Pa Chaueneëgü ya Pexü Changechaëgxex, ñüxma na taxü i guxchaxëgü i perü nguxëëruü pexcex ínguxü, ;rü tâxü i pebaixächiäegüxü, ñoma tacü i taguma nüxü pedauxü ngupetüxürüü!
¹³ Natürü narümemäe nixí na petaäegüamaxü,

yerü yema Cristu ngúxü na ingexürüü nixí i ngúxü na pingegüxü i ñuxmax na petaäegüxüçèx i ngëgxuma wena núma naxüxgu i nümax. ¹⁴ Rü ngëgxuma Cristuaxü na peyaxögxügagu texé pemaã guxchigagu, rü wüxi i perü taãe nixí i ngëma. Erü ngëmaäcü nüxü pecuèx na Tupanaäe i Üünexü rü pewa na nangëxmaxü. ¹⁵ Rü ngëgxuma chi ngúxü pingegügu, rü name nixí na wüxi i mexü na pexügxügagu na yiñxü rü tama wüxi i chixexügagu na yiñxü, ngëgxumarüü i máeta rü ẽxna ngítèèx rü ẽxna togüarü guxchaxüwa na pegü pengëxmagüxéexü. ¹⁶ Natürü ngëgxuma texé Cristuaxü tayaxögxügagu ngúxü tingexgu, rü taxucèxma tüxcüü ngëmacèx taxâne. Rü name i ngëmacèx Tupanaxü ticuèxüü. ¹⁷ Rü ñuxma rü marü nawa nangu na Tupana ngúxü tuxü ingexéexü na ngëmaäcü tuxü iyawanawéxächixéexüçèx i yixema na naxäcügi ixígüxü. Rü ngëgxuma ngëmaäcü tamaã inaxügüägu, rü ¿ñuxäcü tá nüxü naxüpetü i ngëma duüxügü i tama Tupanaärü ore i mexüga ïnüéchaüxü? ¹⁸ Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Ngëma duüxügü i mexü ügüxü rü guxchaäcüma nanayauxgü i maxü i taguma gúxü. Rü ñuxma na ngëmaäcü yiñxü, ¿rü ñuxäcü tá nüxü nangupetüxü i ngëma duüxügü i chixexü ügüxü rü pecaduägxüxü?”

ñanagürü. ¹⁹ Rü ngëmacèx ya yíxema Tupana naxwèxexüäcüma ngúxü ingegüxe, rü name nixí na mexü taxügüezechü rü Tupana ya tuxü ücümëxëgu na tanaxüxü i tümaäe na nüxna tuxü

nadauxüçèx. Erü nüma ya Tupana rü mecü nixí rü taguma texéxü nawomüxëe.

5

Ucuxëgü naxcèx i ngëma yaxõgütü

¹ Rü ñuxmax, Pa Yaxõgütüärü Äëxgacügüx, rü pexna chanaxäxchaü i wüxi i ucuxë i mexü, erü choma rü ta pexrüü yaxõgütüärü äëxgacü chixí. Rü chomaxüchima nixí ga nüxü chadauxü ga ñuxäcü ngúxü na yangexü ga Cristu. Rü choma rü tá ta pexrüü choxü nangëxma i chauchica i mexü i ngëxguma wena nüma naxüxgu. ² Rü chanaxwèxe i nüxna pedau rü nüxü perüngüxëe i guxüma i Tupanaärü duüxügü i pemëxwa ngëxmagüxü. Rü name i mexü i perü ngúchaümaä Tupana naxwèxexüäcüma penaxü i ngëma puracü, rü tama texé pexü muxguxica penaxü rü ēxna dñerucèx penaxü. ³ Rü tama name i namaä penuëäcüma rü penangaäcüma penamu i ngëma duüxügü. Natürü chanaxwèxe i mexü i perü maxü nüxü pewëx na ñuxäcü Tupana naxwèxexü na namaxëxü. ⁴ Rü ngëxguma wena nüma naxüxgu ya törü Dauruüxüchi ya Cristu, rü pema rü tá penayauxgü i wüxi i perü ämare i ngëxcuerü i mexëchixü i taguma ngauxü. ⁵ Rü ngëxgumarüü ta i pemax, Pa Ngextüxüçügüx, rü name nixí i naga pexinüe i ngëma perü äëxgacügü i Tupanaärü puracüwa puracüexü. Rü guxäma i pema i yaxõgütü, rü name nixí i wüxicigü pegü perüngüxëe rü taguma pegügu perüxinüe na pemücügarü yexera pixigüxü. Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Tupana rü tama norü me nixí i ngëma duňxügü
i nügü icuèxüxügüxü. Natürü nüxü
narüngüxéē rü namaã namecüma i ngëma
duňxügü i tama nügü icuèxüxügüxü”,

ñanagürü i ngëma ore. ⁶ Rü ngëmacèx tama name i
pegü picuèxüxü. Rü narümema i Tupanaméxé
ya poranetüxüwa pegü pengëxmagüxéē na
nüma pexü yacuèxüxügüxücèx i ngëxguma nawa
nanguxgu na ngëmaäcü pemaã naxüäxü. ⁷ Rü
name nixí i Tupanaméxégu penaxü i guxüma i
perü oegaäegü, erü nüma ya Tupana rü guxüguma
pegu narüxñü rü aixcüma pexna nadau. ⁸ Rü
name nixí i guxüguma pegüna pedaugü rü
ipexuäegü, erü perü uwanü i Chataná rü doma
wüxi ya ai ya idüraxüchicürüü nanañaäne rü
tumacèx nadau na texéxü tá nachixexéēxü. ⁹ ¡Rü
peporaemèx rü peyaxögüamèx i ngëxguma tacü
rü chixexü pemaã naxüxchaügu! Erü nüxü pecuèx
rü guxüma i taeneegü i guxüwama ngëxmagüxü
rü pexrüü ngëmatama ngúxü ningegü. ¹⁰ Natürü
ngëxguma paxaxächi ñoma i naänewa ngúxü
pingegüguwena, rü Tupana rü tá pexü nimexéē
na aixcüma napéxewa pimexücèx, rü tá pexü
narüngüxéē na taguma nüxü perüxoexücèx, rü
tá pexü naporaexéē na aixcüma perü maxüwa
peporaexücèx. Rü daatama Tupana nixí ya tüxna
naxäcü i guxüma i mexü i tüxü ngëxmaxü, rü tüxü
deicü na naxüntawa tüxü nangëxmaxücèx i tachica i
mexü i taguma gúxü, erü Ngechuchu ya Cristuarü
duňxügü tixigü. ¹¹ Rü name nixí i guxüguma nüxü
ticuèxüügü ya Tupana, erü nüma nixí i guxüärü
aëxgacü yiixü i guxüguma. Rü ngëmaäcü yiñ.

Pedru rü yema yaxõgütixü narümoxë

¹² Taeneẽ ya Chiribánu ya meã yaxõcümaã petanüwa chanamu i ñaã nuxmarexü i popera na pexü chixucuxëgüticèx rü pemaã nüxü chixuxëcèx na ngëma pexü nangechaüxügagu yiixü ya Tupana i aixcüma pexü nangüxëexü. Rü ñüxma na ngëmaãcü pexü nangechaüxü, rü name nixí i guxüguma naxcèx pemaxë.

¹³ Rü pexü narümoxëgü i guxüma i taeneëgü i yaxõgütixü i pexrüü Tupana dexü i núma Dumawa ngëxmagütixü. Rü ngëxgumarüü ta pexü narümoxë i chorü ngüxëeruü i Marcu ya chaunerüü ixicü. ¹⁴ Rü chanaxwèxe i wüxicigü i pema rü pegü pengechaügüäcüma pegü perümoxëgü. Rü ngëxgumarüü ta chanaxwèxe na aixcüma petaãegütixü i guxäma i pema na Ngechuchu ya Cristuarü duüxügü pixigütixü. Rü ngëmaãcü yií.

Rü nuäma pexna,
Pedru

**Tupanaarü Ore i Törü Cori ya Ngechuchu ya
Cristuchiga
New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6